

SZABÓ GÁBOR, HCA

Balázs Béla-díjas, Érdemes Művész
filmoperatőr, egyetemi tanár

1950-ben született Budapesten. Filmes családból származik, édesapja, Szabó Árpád dokumentum- és rövidfilmes operatőr volt, édesanyja, Szántó Anna szinkronrendező. A Móricz Zsigmond Gimnázium francia tagozatán érettségizett 1969-ben. A Színház- és Filmművészeti Főiskola Operatőr szakát Illés György és Zsombolyai János tanítványaként végezte el 1970-74-ig. 75-ben diplomázott. A főiskolai évek alatt és után a Magyar Televíziónál külsős kameramanként dolgozott. 1974-től a Mafilm operatőre volt az Alkotói Iroda felbomlásáig, azóta szabadúszóként dolgozik.

Kezdetben számos dokumentum- és vegyes technikájú filmet forgatott a Filmgyárban, a Televízióban és a Pannónia Filmstúdió animációs műhelyeiben. Később elsősorban játékfilmekben dolgozott Magyarországon és külföldön. Több mint 30 játék- és tv-filmet, számos dokumentum-, rövid- és koncertfilmet készített. A filmek, melyekben dolgozott, több mint 50 díjat nyertek nemzetközi és hazai fesztiválokon. 1990/ 93/ 2017-ben Magyarországon megkapta az év legjobb operatőre díjat. A Jób lázadása c. filmjét Oscar-díjra nominálták. „Meteo” c. filmje, mely a rendszerváltáskor készült, évekig szerepelt a mozik műsorán, és a 90-es évek kultfilmje lett. Az Amerikában élő Zsigmond Vilmos Oszkár-díjas filmoperatőr őt választotta operatőréül önálló rendezéséhez, melyet Liv Ullmann és Michael York főszereplésével forgattak. Tirza c. filmje, melyet Rudolf Van Den Berg rendezett, a 2011-es Oszkár-díj holland jelöltje volt, a legjobb idegennyelvű film kategóriájában. A rendszerváltás utáni évektől gyakran forgat külföldön játékfilmeket, valamint hazai és külföldi reklámfilmeket, videoklipeket készít rendezőként vagy operatőrként.

Egészen fiatalon, 79-ben kezdett tanítani operatőri mesterséget a Filmművészeti Főiskolán, kezdetben tanársegédként Zsombolyai János, Ragályi Elemér és Koltai Lajos mellett, majd osztályvezető tanárként indított osztályt Sándor Pál, Gazdag Gyula és Herskó János rendezőkkel együttműködve. 1990-ben az SZFE hallgatói megválasztották az év oktatójának. 2010-ben a BKF/Metropolitan egyetem operatőri szakának szakvezetője lett. 2015-20 között az egri Eszterházy Károly Egyetem professzora, 2018-21 között az SZFE “Viewfinder” nemzetközi operatőri mesterképzésének vezetője.

Széchenyi Professzori Ösztöndíjban részesült, amelynek keretében szakmai könyvet írt “Filmeskönyv” címmel. A könyv a filmnyelv elemeit ismerteti, és az érintett témákban hiánypótló, a filmes felsőoktatás megalapozó munkájává vált. A Duna Televízió filmes ismeretterjesztő sorozatot forgatott 2005-ben a könyv tematikájára alapozva. A sorozat címe “Ízlések és fotonok” volt, melynek egyben műsorvezető-előadója is volt. 2012-ben doktorált az SZFE doktori iskolájában, 2013-ban (a magyar operatőrök közül elsőként) habilitált, 2014-ben egyetemi tanárrá nevezték ki.

A HSC (Magyar Operatőrök Társasága) alapító- és vezetőségi tagja (1990-2020).
2020-ban alapító elnökévé válik a Magyar Filmoperatőrök Egyesületének (HCA).

SZEMÉLYES ADATOK

Név:	Dr. habil. Szabó Gábor, HCA
Születési hely és dátum:	Budapest, 1950. okt. 24.
Szülei:	Szabó Árpád - filmoperatőr, Szántó Anna – szinkronrendező
Gyermekei:	Dániel Tamás (1980), Zsófia Anna (1986), Léna (2012), Gerzson Milán (2018)
Honlap:	www.gaborszabo.hu
Email:	gabor@gaborszabo.hu

TANULMÁNYOK, ÖSZTÖNDÍJAK

2014	Egyetemi tanári kinevezés
2013	Habilitáció / Színház- és Filmművészeti Egyetem
2012	DLA fokozat (summa cum laude) Színház- és Filmművészeti Egyetem
2000-2003	Széchenyi Professzori Ösztöndíj
1970-1974	Színház- és Filmművészeti Egyetem, Operatőr szak
1965-1969	Móricz Zsigmond Gimnázium, Francia tagozat

SZAKMAI ÉLETÚT

2018-2021	“Viewfinder” nemzetközi operatőri Joint Master képzés vezető tanára (Dublin-Bp-Tallin)
2016-2020	SZFE Doktori Iskola óraadó tanára
2015-2020	Egri Eszterházi Károly Egyetem Mozgóképkultúra Tanszékének professzora
2013-2015	a BKF/Metropolitan Egyetem 2013-ban induló Filmoperatőr Mester szakának szakvezetője
2010-2015	a BKF/Metropolitan Egyetem Kameraman szakának vezetője Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola, Kommunikációs és Művészeti Kar
2002-2006	Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Filmelmélet és filmtörténet szak, óraadó tanár
1979-2010	Színház- és Filmművészeti Egyetem, tanársegéd (1979 – 1988) - Zsombolyai János, Ragályi Elemér és Koltai Lajos mellett osztályvezető tanár (1989 – 2009) - Lugossy László, Sándor Pál, Gazdag Gyula és Herskó János rendezőkkel együttműködve
1994-	szabadúszó filmoperatőr
1974-1994	főállású filmoperatőr, MAFILM
1972-1982	külsős kameraman, operatőr, Magyar Televízió
1969-1970	segédoperatőr, MAFILM

TÁRSADALMI, SZAKMAI MEGBÍZATÁSOK, FELSŐOKTATÁSI, KÖZÉLETI TEVÉKENYSÉG

2020-	A Magyar Filmoperatőrök Egyesületének (HCA) alapító elnöke
2002-2011	A Magyar Filmművész Szövetség Játékfilmszakosztálya FILMLEVELÉNEK szerkesztője
2002-2011	A Magyar Filmművész Szövetség Játékfilmszakosztályának vezetőségi tagja
1990-2020	A Magyar Operatőrök Szövetségének (HSC) alapító és vezetőségi tagja, a Minősítő Bizottság vezetője
1975-	A Magyar Filmművész Szövetség Játékfilmszakosztályának tagja

PUBLIKÁCIÓK

FILMISH BOOK, magánkiadás, Budapest, 2021.

FILMESKÖNYV – javított bővített második kiadás, magánkiadás, Budapest 2018.

UTAZÁS A KAMERA KÖRÜL (2013.) A DIKOM tankönyvpályázatára íródott e-tankönyv, amelyet a weben publikáltak.

A FILMES KAMERAMOZGÁS FEJLŐDÉSE ÉS BEÉPÜLÉSE A KORTÁRS FILMNYELVBÉ (2012.)

(Doktori dolgozat, amely az SZFE doktori iskolájának a weboldalán olvasható és tankönyvként használják a felsőfokú filmoktatásban.)

ÍZLÉSEK ÉS FOTONOK televíziós műsor sorozat (MTV, Duna TV, 2004, 2006)

Tizenháromrészes ismeretterjesztő televíziós sorozat szerkesztője és műsorvezetője az álló- és mozgóképtechnika valamint a filmnyelv alapjairól.

FILMES KÖNYV, Ab Ovo, Budapest, 2002.

FILMOGRÁFIA

JÁTÉKFILMEK:

SHEPHERD	2017	Rendező: Lynn Roth
MARTFŰI RÉM	2016	Rendező: Sopsits Árpád
GALLOPING MIND	2015	Rendező: Wim Vandekeybus
HET BOMBARDMENT	2012	Rendező: Ate De Jong
MAGYARORSZÁG 2011	2011	Rendező: Salamon András
TIRZA	2010	Rendező: Rudolf Van Den Berg
PILLANGÓK	2008	Rendező: Forgács Gábor
NOÉ BÁRKÁJA	2006	Rendező: Sándor Pál
BOLDOG ÚJ ÉLET	2004	Rendező: Bogdán Árpád
SNAPSHOTS	2001	Rendező: Rudolf Van Den Berg
SZÍVLÖVÉS	1997	Rendező: David Attwood
FOR MY BABY	1996	Rendező: Rudolf Van Den Berg
GUINEVERE	1993	Rendező: Jud Taylor
KOVÁCS ÉVA STORY	1992	Rendező: Zsombolyai János
TÉKOZLÓ APA	1991	Rendező: Zsigmond Vilmos, A.S.C.
VÖRÖS VURSTLI	1990	Rendező: Molnár György
METEO	1989-90	Rendező: Monory M. András
A HALÁLRAÍTÉLT	1989-90	Rendező: Zsombolyai János
VADON	1988	Rendező: András Ferenc
KÜLDETÉS EVIANBA	1986	Rendező: Szántó Erika
YERMA	1984	Rendező: Gyöngyössy - Kabay
VÁROSBÚJÓCSKA	1984	Rendező: Sós Mária
VÉRSZERZŐDÉS	1982	Rendező: Dobrai György
JÓB LÁZADÁSA	1982	Rendező: Gyöngyössy - Kabay
VŐLEGÉNY	1981	Rendező: Vámos László
BOLDOGTALAN KALAP	1980	Rendező: Sós Mária
TÖREDÉK AZ ÉLETRŐL	1979	Rendező: Gyöngyössy - Kabay
ÉLVE VAGY HALVA	1979	Rendező: Rényi Tamás

SECOND UNIT OPERATŐRKÉNT:

WORLD WITHOUT END	2012	Rendező: Jim Gillespie
A NAGY POSTARABLÁS	1992	Rendező: Sóth Sándor
THREE-PENNY OPERA	1988	Rendező: Menahem Golan

MISS ARIZONA	1987	Rendező: Sándor Pál
HANNA'S WAR	1987	Rendező: Menahem Golan
VISSZASZÁMLÁLÁS	1984	Rendező: Erdős Pál
ADJ KIRÁLY KATONÁT	1982	Rendező: Erdős Pál

RÖVIDFILMEK:

KÉT VÁROS, avagy utazás Európa mélyére	2020	Rendező: Sopsits Árpád
SZÁRNYALÁS – Besenyei Péter	2020	Rendező-operatőrként
AZ ÉN ANYUKÁM...	2019	Rendező: Fonyó Gergely
WILD HORSES	2016	Rendező: Szűcs Réka
AZ ÉLET MENETE	2015	Rendező: Salamon András
A MILICISTA HALÁLA	2013	Rendező: Sopsits Árpád
ISTEN BÁRÁNYA	2013	Rendező: Szűcs Réka
NOVEMBER INSIDE	2011	Rendező: Szűcs Réka
HANDKE	2011	Rendező: Szűcs Réka
HOMOKSZÉK	2009	Rendező: Szűcs Réka
MESÉLD EL	2007	Rendező: Salamon András
SOSEM VOLT CIGÁNYORSZÁG	2004	Rendező: Macskássy Kati
MINDENNAPI RÉMTÖRTÉNET	1996	Rendező: Sőth Sándor
CRY OF EARTH	1993	Rendező: Arvo Bleckstein
SIRATÓFALAK - Tánc-meditáció	1992-93	Rendező-operatőrként
MOZGÓKÉPEK BARTÓK BÉLÁRÓL	1988	Rendező: Sülyi Péter
EGY MÁSIK BOLYGÓ	1985	Rendező: Macskássy Kati
AZ ORSZÁG KÖZEPE	1983	Rendező: Fehéri Tamás
TESTÜNK - sorozat	1982-85	Rendező: Macskássy Kati
A FÖLD NEM TUD FUTNI	1980	Rendező: Erdős Pál
A SÓTARTÓ FELÉ	1978	Rendező: Orosz István
IRKA-FIRKA	1977	Rendező: Varsányi Ferenc
NEKEM AZ ÉLET TECCIK NAGYON	1977	Rendező: Macskássy Kati
PERÚJRAFELVÉTEL	1977	Rendező: Varga László
VÁROSTÉRKÉP - BUDAPEST	1975	Rendező: Szabó István

EGÉSZ ESTÉS TV-FILMEK:

OLD MONEY (holland tv-sorozat)	1998	Rendező: Rudolf Van Den Berg
--------------------------------	------	------------------------------

ÖRÖKKÖN ÖRÖKKÉ	1986	Rendező: Molnár György
VIGYÁZAT, MÉLYFÖLD	1985	Rendező: Molnár György
A FOTÓMODELL (Linda sorozatindító)	1981	Rendező: Gát György
DAIDALOS AND IKAROS	1980	Rendező: Gyöngyössy - Kabay
MY ONLY SON	1980	Rendező: Gyöngyössy - Kabay
HAVASI SELYEMFIÚ	1979	Rendező: Gyöngyössy - Kabay

EGÉSZ ESTÉS DOKUMENTUMFILMEK:

LUJZA	1992	Rendező: Vészi János
CHRONIQUES HONGROISES	1991	Rendező: Gazdag Gyula
500 YEARS	1985-86	Rendező: Laurence Salzmann
ADD TUDTUL FIAIDNAK	1984	Rendező: Gyöngyössy - Kabay
MAGYAR FILMTÖRTÉNET	1982	Rendező: Nádasy László
PUSZTAI EMBEREK	1980	Rendező: Gyöngyössy - Kabay
ORVOS VAGYOK	1978	Rendező: Gyöngyössy - Kabay
KÉT ELHATÁROZÁS	1976	Rendező: Gyöngyössy - Kabay

ZENEI ÉS KONCERTFILMEK:

CSILLAGSZÓRÁS [videoclip]	2020	Rendező-operatőrként
ÉVEK ÓTA MÁR... [videoclip]	2002	Rendező-operatőrként
AKARSZ-E...? [videoclip]	2001	Rendező-operatőrként
BYE-BYE LOKSI /LGT BÚCSÚKONCERT	1992	Rendező: Kapitány Iván
RED ROSE /ALPHAVILLE [videoclip]	1992	Rendező: Gulyás Buda
AZ UTOLSÓ DOMINÓ /TÁTRAI BAND [videoclip]	1990	Rendező: Gulyás Buda
MAGIC - QUEEN IN BUDAPEST	1986	Rendező: Zsombolyai János
TIGER RAG [videoclip]	1986	Rendező: Böszörményi Géza
AZ UTOLSÓ KONCERT /FONOGRÁF	1985	Rendező: Zsombolyai János
ISTVÁN, A KIRÁLY (kameraoperatőr)	1983	Rendező: Koltay Gábor
AZ UTOLSÓ AUTÓBUSZ	1980	Rendező: Gát György
BOOGIE A ZONGORÁN [videoclip]	1978	Rendező: Varsányi Ferenc
LGT - KONCERT (kameraoperatőr)	1978	Rendező: Sándor Pál

SZUGGESZTIÓ - MAHLER SYMPH.	1977	Rendező:	Szitányi András
GILBERT BECAUD KONCERT	1977	Rendező:	Szitányi Amdrás

DÍJAK, KITÜNTETÉSEK

2017	PÁRMA	LEGJOBB OPERATŐR	<i>Martfűi rém</i>
2017	LIEGE	Közönségdíj	<i>Martfűi rém</i>
2017	MAGYAR FILMDÍJ	LEGJOBB OPERATŐR	<i>Martfűi rém</i>
2017	BUDAPEST	Filmkritikusok Díja: Legjobb operatőr	<i>Martfűi rém</i>
2016	BELGIUM	LEGJOBB OPERATŐR JELÖLÉS	<i>Galloping Mind</i>
2012	SAN FRANCISCO	Official Selection	<i>Handke</i>
2012	LONG ISLAND, NY	Közönségdíj, Legjobb női alakítás	<i>The Bombardment</i>
2011	BUDAPEST	Best of Hungarian Section	<i>Homokszék</i>
2011	FESTROIA	Arany Delfin	<i>Tirza</i>
2010	NÜRNBERG	T-Junction Video Dance Biennale	<i>Homokszék</i>
2010	HOLLANDIA	Hollandia Oszkár-jelöltje	<i>Tirza</i>
2007	GENF	Reflet d'or / Legjobb rendezés	<i>Boldog új élet</i>
2007	BUDAPEST	Legjobb elsőfilm	<i>Boldog új élet</i>
2004	BUDAPEST	Az év reklámfilmje	<i>Borsodi sör (reklámfilm)</i>
2002	BUDAPEST	Az év videoklipje	<i>Akarsz-e...</i>
1999	AMSTERDAM	Kritikusok díja	<i>Old Money</i>
1997	AMSTERDAM	Legjobb rendezés	<i>Goodnight Vienna</i>
1997	CINCINNATI	Telly Awards kategória díj	<i>Malev (reklámfilm)</i>
1996	BUDAPEST	ÉRDEMES MŰVÉSZ DÍJ	
1993	MONS	FŐDÍJ	<i>Siratófalak</i>
1993	ALGRAVE	Legjobb kísérleti film	<i>Siratófalak</i>
1993	BUDAPEST	Prix Tolerance	<i>Lujza</i>
1993	PORTO	Prix Europe / Special Prize	<i>Lujza</i>
1993	BUDAPEST	EIBEN ISTVÁN OPERATŐRI DÍJ	<i>Lujza</i>
1993	CINCINNATI	Telly Awards Ezüst díj	<i>Prevent (reklámfilm)</i>
1993	CINCINNATI	Telly Awards Bronz díj	<i>VW Vento (reklámfilm)</i>
1993	BUDAPEST	Televíziós fesztivál fődíja	<i>Vörös vurstli</i>
1992	BERGAMO	SILVER ROSE	<i>Vörös vurstli</i>
1991	TAORMINA	FIPRESCI díj	<i>Meteo</i>
1991	COTTBUS	FŐDÍJ	<i>Meteo</i>
1991	MONTREAL	FŐDÍJ	<i>Mozgóképek Bartók Béláról</i>
1990	22. MAGYAR FILMSZEMLE	OPERATŐRI DÍJ	<i>Meteo, Halálraítélt</i>
1990	22. MAGYAR FILMSZEMLE	Filmfőiskolások díja	<i>Meteo, Halálraítélt</i>
1990	BRUSSELS	FŐDÍJ	<i>Mozgóképek Bartók Béláról</i>
1989	BUDAPEST	BALÁZS BÉLA DÍJ	
1987	BRITISH VIDEO AWARDS	FŐDÍJ	<i>Queen In Budapest</i>
1987	MAGYAR REKLÁMFILMSZEMLE	OPERATŐRI DÍJ	
1987	MISKOLC	Grand Prix	<i>Egy másik bolygó</i>
1987	BUDAPEST	FŐDÍJ	<i>Tiger Rag (videoklip)</i>

1986	KARLOVY VARY	FŐDÍJ	<i>Tiger Rag (videoklip)</i>
1986	BUDAPEST	A Magyar Televízió díja	<i>Örökkön örökké</i>
1986	SAN SEBASTIAN	Prize of the CIGA Jury	<i>Visszaszámlálás</i>
1986	SAN SEBASTIAN	Diploma Of The Catholic Jury	<i>Visszaszámlálás</i>
1986	BUDAPEST	Gene Moskovitz díj	<i>Visszaszámlálás</i>
1984	HOLLYWOOD	<u>OSZKÁR NOMINÁCIÓ</u>	<i>Jób Lázasága</i>
1984	SANREMO	NAGYDÍJ megosztva	<i>Jób Lázasága</i>
1984	FONDI	Béke díj	<i>Jób Lázasága</i>
1984	MISKOLC	A Magyar Televízió díja	<i>Testünk</i>
1983	CANNES	Ökumenikus Zsúri díja	<i>Jób Lázasága</i>
1983	CHICAGO	GOLDEN PLAQUE	<i>Vérszerződés</i>
1983	CANNES	GOLDEN CAMERA	<i>Adj király katonát</i>
1983	LOCARNO	GOLDEN LEOPARD	<i>Adj király katonát</i>
1983	LOCARNO	FIPRESCI FŐDÍJ	<i>Adj király katonát</i>
1983	LOCARNO	Ökumenikus Zsúri díja	<i>Adj király katonát</i>
1983	LOCARNO	Fiatalok különdíja	<i>Adj király katonát</i>
1983	KOSALIN	Diploma Of Merit	<i>Adj király katonát</i>
1983	TAORMINA	Bronz díj	<i>Vérszerződés</i>
1983	TOKYO	Diploma Of Merit	<i>Testünk</i>
1979	MISKOLC	FŐDÍJ	<i>Városterkép Budapest</i>
1979	MISKOLC	Zsúri különdíja	<i>Irka-firka</i>
1979	MISKOLC	Borsod különdíja	<i>Irka-firka</i>
1978	CHICAGO	GOLDEN HUGO PRIZE	<i>Két elhatározás</i>
1978	ROTTERDAM	FŐDÍJ	<i>Két elhatározás</i>
1978	W.GERMANY	Adolf Grimme Golden Prize	<i>Két elhatározás</i>
1978	ANTWERPEN	FŐDÍJ	<i>Két elhatározás</i>
1978	ANTWERPEN	Közönségdíj	<i>Két elhatározás</i>
1978	ANTWERPEN	Agfa Gewaert OPERATŐRI DÍJ	<i>Két elhatározás</i>
1978	MELBOURNE	FŐDÍJ	<i>Nekem az élet teccik nagyon</i>
1978	THESSALONIKI	Diploma Of Merit	<i>Irka-firka</i>
1977	PESARO	UNICEF díj	<i>Két elhatározás</i>
1977	OBERHAUSEN	Kategória díj	<i>Városterkép Budapest</i>
1977	KRAKOW	Diploma Of Merit	<i>Nekem az élet teccik nagyon</i>
1977	MISKOLC	FŐDÍJ	<i>Nekem az élet teccik nagyon</i>